

Az adott ország nyelvének és jogszabályainak ismerete ehhez igen fontos, és sok angol közjegyző legalább annyira nyelvi, mint jogi szakember. Tény, hogy azoknak a közjegyzőknek, akik „Scrivener Notary” minősítést akarnak szerezni, vizsgát kell tenniük idegen nyelvű okiratkészítésből és jogi szövegek fordításából két idegen nyelven. (A „Scrivener Notary” irodák kicsi, de befolyásos csoportot alkotnak a közjegyzőségen belül, tevékenységüket a „The Worshipful Company of Scriveners” szabályozza, ez egy londoni szakmai testület, amely 1999-ig monopóliumot élvezett minden közjegyzői tevékenységre London belvárosában és annak környékén).

Az a különleges tudás, amelyet a közjegyzők képzésük és szakmai gyakorlatuk során szereznek, felbecsülhetetlen értékű, amikor tengerentúli ügyletekre, vagy perekre vonatkozó iratokat szerkesztenek. Az erre szakosodott angol közjegyzők közvetítő szerepet játszanak az angol jog és más országok joga, jogi eljárásai között, lehetővé téve ügyfeleik okiratainak és dokumentumainak külföldi elfogadását.

A közjegyzők Angliában és Wales-ben a hazai fronton az „újjászületés” küszöbén állnak. 2005-ben a törvényhozó a Legfelsőbb Bíróság polgári ügyekre vonatkozó eljárása tekintetében egy új szabályt iktatott be, amely bizonyító erővel ruházta fel a közjegyzői okiratokat, amit az angol közjegyzők nagy lelkesedéssel üdvözöltek. A rendelkezés szerint: „Minden közjegyzői okirat elfogadható bizonyítékként további bizonyítás nélkül, mint teljesen hiteles és jogszerű, hacsak az ellenkezője bizonyítást nem nyer”. Remélhető, hogy a közjegyzői szolgáltatásokat, amelyek nagymértékben hozzájárulhatnak az ügyletek biztonságához, ezután szélesebb körben igénybe fogják venni hazai ügyekben is. A bolognai Giovanni annak idején még okkal kételkedhetett, de 800 év talán elegendőnek bizonyul ahhoz, hogy az angolok változtatásnak ez irányú szokásaikon.

Iain Rogers

Scrivener Notary London

Lektorálta: *Dr. Mándoki István*
közjegyző

HÉTKÖZNAPOK SŰRŰJÉBEN

Beszámoló az UINL Európai ügyekkel foglalkozó Bizottságának (CAE) munkájáról

I. A CAUE és a CAEM

Korábban a Latin Közjegyzőségek Nemzetközi Unióján belül két európai bizottság működött, az Európai Unió Ügyek Bizottsága, valamint az Európai és Mediterrán Ügyek Bizottsága. Feladataik közé tartozott a közjegyzők működési területét érintő jogösszehasonlító munka és a kialakulóban lévő, valamint a fejlődő közjegyzőségek segítése, támogatása. Jellemző munkamódszerük volt, hogy a kidolgozandó témakörrel kapcsolatosan a tagközjegyzőségek részére kérdőívet állítottak össze, és a begyűjtött adatokat összesítették, elemezték, és összefoglaló tanulmányként közzétették. Legkiemelkedőbb munkáik „A Közjegyző” (Le Notaire) és a „Kék Könyv” (Livre Bleu) című művek. Ebben az időszakban a jelentések két-három évig készültek, nagy terjedelmű, átfogó témaköröket tartalmaztak.

A bizottságok átalakításának tervét az UINL Állandó Bizottságának Québec-i és Mexikói ülésén fogadták el 2004-ben. A változás szükségességét az indo-

kolta, hogy az Európai Unióhoz új országok csatlakoztak, ezért egy gyorsabban, hatékonyabban, eredményesebben, és gazdaságosabban működő, kisebb létszámú bizottság létrehozása mellett döntöttek.

A két korábbi bizottság utolsó ülését 2004 őszén Drezdában tartotta. Itt mutatták be a bizottságok egyesülésének tervét, remélve, hogy ezzel egy tevékenyebb, rugalmasabb és produktívabb szervezet jön létre, amely kis létszámú munkacsoportokban dolgozik és az ismeretek, valamint az információ áramlásához a legmodernebb technikai eszközöket veszi igénybe. Célul tűzték ki a közjegyzők folyamatos képzését és tevékenységi területük szélesítését az Európai Közjegyzői Akadémia segítségével, amely oktatásokat szervez szerte Európában.

II. A CAE

2005 tavaszán, Barcelonában alakult meg az Európai Ügyekkel Foglalkozó Bizottság. Az UINL rendtartá-

sának elfogadott módosítása az alábbiak szerint határozza meg a CAE szervezetét:

„A Vezetőség és az UINL európai országainak közjegyzőségei által delegált küldöttek alkotják az Európai Ügyekkel Foglalkozó Bizottságot.

Az elnököt, az alelnököt, a titkárt és a pénztárost az Állandó tanács nevezi ki minden ciklus első ülésén.

Az európai országok küldötteit az illető közjegyzőség jelöli ki. Minden közjegyzőségnek joga van egy helyettesítő tagot kijelölni, aki részt vehet az üléseken szavazati jog nélkül, kivéve, ha a küldött távol van.

A bizottság ülésén részt vehet minden országból maximum három jelentéstevő.” (Art. 12.1.)

Az UINL általános céljain kívül a Bizottság az alábbi speciális célokat tűzi ki:

- „– az európai kontinens közjegyzőségeire vonatkozó nemzetközi jog és törvények megismerése és harmonizációjának fejlesztése és mélyítése,
- ösztönözni a tanulmányok közzétételét, fejleszteni a kommunikációt és az információ szabad áramlását az európai közjegyzőségek között, hogy koordináljuk tevékenységüket egymással és a más kontinensen lévő közjegyzőségekkel,
- együttműködni a CNUE-vel
- tanulmányozni az összehasonlító jog és a nemzetközi magánjog tárgyát azokon a területeken, amelyek kifejezetten a közjegyzőket érintik, együttműködve a nemzetközi és a nemzetek fölött álló szervezetekkel.
- fejleszteni a képzést a közjegyzők tevékenységi területein az Európai Közjegyzői Akadémia közreműködésével.” (Art. 12.2)

A Bizottság elfogadta belső szabályrendeletét is, amely kimondja, hogy legalább évente két alkalommal tart ülést. Legfontosabb feladata a tanulmányok témájának meghatározása, munkacsoportok megalakítása, a munkafolyamat végrehajtása, az államok törvénykezési fejlődésének elemzése, valamint az európai törvénykezés fejlődésének figyelemmel kísérése, kapcsolattartás a CNUE-vel és más európai intézményekkel, oktatási tervek készítése a Közjegyzői Akadémián keresztül és a publikáció.

III. A CAE hatásköre és elhatárolása a CNUE-től

A CAE alapvetően egy tudományos szervezet, célja az egyes országokban ténylegesen létező és a közjegyzőséget érintő jog tanulmányozása, valamint ezen ismeretek továbbítása az Európai Unió közjegyzőségei felé. A CAE ezzel részben politikai feladatot

valósít meg, de az európai intézmények előtti képviselet az Európai Unió Közjegyzőinek Konferenciáját (CNUE) illeti meg. Ez utóbbi tehát politikai szervezet, amelyet az Európai Unióhoz tartozó közjegyzőségek elnökei alkotnak, és testületi képviseleti joggal rendelkezik az EU intézményei mellett. Az általa ajánlott tanulmányok kidolgozásával a CAE tudományos háttérrel biztosít a CNUE munkájához. A két szervezet közötti koordináció oly módon biztosított, hogy a CNUE ülésein részt vesznek az UINL képviselői is, ideértve a CAE elnökét.

IV. Jelenlegi témakörök

2004 óta folyamatosan napirenden van az UINL európai bizottságának ülésein a Világbank „*Doing Business*” című jelentése, amely közjegyzői eljárást lassúnak, költségesnek és haszontalannak festi le. A közjegyzők érdekeinek védelmében Jean-Paul *Decorps* úr, aki jelenleg a Nemzetközi Közjegyzői Együttműködési Bizottság (CCNI) elnöke, tárgyalásokat kezdett a Világbank képviselőivel, és rámutatott arra, hogy magunk is sokat tehetünk a rólunk kialakult kép javításáért.

Kidolgozás alatt álló témakörök:

1. A közjegyző szerepe a házasság felbontása iránti eljárásban

A kérdőív azt méri fel, hogy milyen szerepet játszik a közjegyző az egyes országokban a házasság felbontása során: melyek a szerepének a szakaszai, és a közreműködésének módjai. Látunk-e lehetőséget a közjegyző tevékenységének szélesítésére, pl. a házassági vagyoni jogi szerződés elkészítésével összefüggésben.

2. A gazdasági és kereskedelmi társaságok képviselete

Itt arra kellett választ adni, hogy a közjegyző milyen közhiteles nyilvántartások segítségével, milyen igazolás bekérésével győződik meg egy cégvezető vagy meghatalmazott eljárási jogosultságáról és ezért milyen felelősséget vállal.

3. A közjegyzői meghatalmazások érvényességének nélkülözhetetlen feltételei

A kérdőív főbb pontjai: a jogalanyok azonosítása, kötelező személyes adatok feltüntetése, képviseleti jog

igazolása, felelősség a meghatalmazás tartalmának törvényességéért, az okirat biztonságának garantálása.

4. A házasságon kívüli együttélés formái

A témát a holland küldöttség kérésére vették fel, és arra keres választ, hogy melyek országunkban a házasságon kívüli együttélési formák, milyen különbségek vannak a házasság és az egyéb civil kapcsolatok között családi-, öröklési jogi, adójogi és vagyoni jogi összefüggésben, játszik-e valamilyen szerepet a közjegyző ezen civil kapcsolatok kialakításában vagy megszüntetésében, és milyen nemzetközi magánjogi szabályok vonatkoznak Magyarországon a civil partnerkapcsolatok elismerésére, ha azt egy másik országban jogszerűen bejegyezték.

5. A pénzmosás elleni küzdelem a közjegyzői eljárásban

Itt konkrétan a nemzetközi egyezmények kihirdetésére és betartására, valamint a felmerült gyanú jelentésére vonatkozó eljárási szabályokra kérdeztek rá, és be kellett számolnunk a közjegyzők továbbképzéséről is a pénzmosással kapcsolatban.

6. A *Le Notaire (A Közjegyző)* című munka aktualizálása

A Közjegyző című munka (Eredeti címe: *Notaires et Notariats en Europe*) Pierre *Becque* francia közjegyző nevéhez fűződik, aki korábban a CAEM egyik albizottságának vezetőjeként tevékenykedett. A tanulmány több éves adatgyűjtés eredménye, 2004-ben jelent meg. Célja, hogy a bizottság tagközjegyzőségei képet alkothassanak egymásról, objektív információ-

val rendelkezzenek közép- és kelet Európában az újonnan érkezett, és a régi, szabad közjegyzőségekről. A szervezet és működés mellett a tanulmány bemutatja a közjegyző szociális és gazdasági szerepét is az adott országban. A tanulmány a tagközjegyzőségekhez megküldött kérdőívekre adott válaszok feldolgozásával keletkezett, és ugyanilyen módon folyik jelenleg a frissítése is.

7. A *Livre Bleu (Kék Könyv)* aktualizálása

Livre Bleu harmadik kiadása volt a CAEM legnagyobb vállalkozása. Az első kiadás 1963-ban Brüsszelben jelent meg, *Házassági életközösség és öröklés a nemzetközi magánjogban* címmel. A mű az Európai Közösség hat alapító államának nemzetközi magánjogi szabályait mutatta be. A második kiadás 1979-ben Svédországban jelent meg. Címe: *Házassági életközösség, végrendelet és ajándékozás. Nemzetközi magánjog és összehasonlító jog*. 15 európai állam belső és nemzetközi magánjogi rendszerét mutatta be. A harmadik kiadást 2003-ban publikálták, általános része öröklési jogi jogösszehasonlító munka, különös részében pedig 22 ország vonatkozó jogrendjének bemutatását tartalmazza. A mű francia nyelven jelent meg, a fejezetek végén angol és német nyelvű összefoglalót tartalmaz. Jelenleg a hatályosítása folyik, az eltelt időben végbement jogszabályváltozások, és az Unióba belépett új tagok joganyagának feldolgozásával.

Beszámolóm végén szeretném megköszönni azon közjegyzők, közjegyző helyettesek és jelöltek eddigi munkáját, akik részt vettek a kérdőívek feldolgozásában és ezzel segítették a CAE magyar delegációját.

Dr. Nyilas Margit
közjegyző, Gyöngyös